

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓

วันพุธที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เวลา ๐๙.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม ๕๐๑ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑.	รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย
นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	ประธานกรรมการ
๒.	ปลัดกระทรวงยุติธรรม
นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์	กรรมการ
๓.	ปลัดกระทรวงการคลัง
นายชูชาติ อิศวโรจน์ (ผู้แทน)	กรรมการ
๔.	ปลัดกระทรวงมหาดไทย
นายอมร เลาหมื่นศรี (ผู้แทน)	กรรมการ
๕.	ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นายธนิต ประภาตนันท์ (ผู้แทน)	กรรมการ
๖.	อัยการสูงสุด
นายอรรถพล ไหญ่สว่าง (ผู้แทน)	กรรมการ
๗.	เจ้ากรมพระธรรมนูญ
พลเอกปิยะพล วัฒนกุล	กรรมการ
๘.	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
พลตำรวจโทเจตน์ มงคลหัตถี (ผู้แทน)	กรรมการ
๙.	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
คุณพรทิพย์ จาละ	กรรมการ
๑๐.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
นายสมชิต สดภูมินทร์ (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๑.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
นายชาญชัย พงศ์ภัสสร (ผู้แทน)	กรรมการ

๑๒. เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นายกอบกุล จันทวโร (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๓. เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นางเพ็ญจา อ่อนชิต (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๔. เลขานุการคณะรัฐมนตรี นายสุรัชย์ ภูประเสริฐ	กรรมการ
๑๕. เลขานุการสำนักงานศาลปกครอง นายสุชาติ เวโรจน์	กรรมการ
๑๖. เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม นายพงษ์เดช วานิชกิตติกุล (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๗. เลขานุการเนติบัณฑิตยสภา หม่อมราชวงศ์ประติมาสวัสดิ์ สวัสดิวัตน์ (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๘. นายกสภานายความ นายเกรียงศักดิ์ วรมงคลชัย (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๙. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ	กรรมการ
๒๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	กรรมการ
๒๑. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	กรรมการ
๒๒. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม นายวิทยา สุริยะวงศ์	เลขานุการ
๒๓. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม นางสาวรีนวดี สุวรรณมงคล	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม นายสมณ พรหมรส	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	ติดราชการ (ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเรื่องการพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน)
----------------------------------	---

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๒. นายจิตติชัย แสงทอง	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๓. นายวิเชียร ถนนอมพิชัย	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

/๔. นายรณรงค์...

๔. นายธรรรงค์ เทพรักษ์
๕. พลตำรวจตรีวิชัย รัตนยศ
๖. พันตำรวจโทศราวุธ ต้นกุล
๗. พันตำรวจโทบัณฑิต สุวรรณสุทธิ
๘. ร้อยตำรวจเอกสิทธิศักดิ์ จันทร์สว่าง
๙. นายภิญโญ ทองชัย

๑๐. นายพลิชฐ์ อัสววัฒนาพร
๑๑. นางสาวสุดารักษ์ สุวรรณานนท์
๑๒. นายไกรสร สิงห์ราชวาพันธ์
๑๓. นายธวัชชัย ไทยเขียว
๑๔. นายกอบเกียรติ กลวิวัฒน์
๑๕. นายอัสนีย์ สังขเนตร
๑๖. พันตำรวจเอกณรัชต์ เศวตนันท
๑๗. พันตำรวจโทวิชิต อุปะละ
๑๘. พันโทเอนก ยมจินดา
๑๙. นายไกรสร อัมมวรรณ
๒๐. นางสาวอารยา กิจบุญ
๒๑. นายวัลลภ นาคบัว
๒๒. นางวรรณิ วงศาสุลักษณ์
๒๓. นายตฤพล ชื่นอารมณ
๒๔. นางสาวดวงหทัย แนวพนิช
๒๕. นางเตือนใจ เจริญพงษ์
๒๖. นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม
๒๗. นายธรา สหายา
๒๘. นางสาวปริยานุช จริ่งจิตร

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้กล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่๑/๒๕๕๓ และได้กล่าวว่า คณะกรรมการฯ ได้ว่างเว้นจากการประชุมไปชั่วเวลาหนึ่งเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในบ้านเมืองที่เกิดขึ้นในห้วงเวลาที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตามนับจากนี้เป็นต้นไป การประชุมคณะกรรมการฯ ควรจะมีบ่อยครั้งขึ้น เพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนได้อย่างแท้จริง

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กรมบังคับคดี
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กรมราชทัณฑ์
กรมราชทัณฑ์
กรมสอบสวนคดีพิเศษ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ
สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม

จากนั้นนายวิทยา สุริยะวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้รายงานข้อมูลการประชุมของคณะกรรมการฯ นับตั้งแต่ก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๙ ว่าได้มีการประชุมไปแล้วจำนวน ๙ ครั้ง และคณะกรรมการฯ มีการประชุมครั้งสุดท้าย คือการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ในโอกาสเดียวกันนี้ได้แนะนำรองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรมซึ่งทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการจำนวน ๒ คนคือ นางสาวรีนวดี สุวรรณมงคล และนายสมณ พรหมรส ให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

เลขานุการฯ ได้ขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องลาดพร้าวสวีท ชั้น ๒ โรงแรมโซฟิเทล เซ็นทรัล พลาซ่า กรุงเทพฯ โดยรายงานการประชุมดังกล่าวมีจำนวน ๑๒ หน้า ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดส่งให้คณะกรรมการทุกท่านพิจารณา โดยไม่มีผู้ใดขอแก้ไข

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

เลขานุการฯ ได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ ซึ่งมีเรื่องที่สำคัญจำนวน ๒ เรื่อง คือ

เรื่องที่ ๑ การพัฒนางานชั้นสูตรพลิกศพ

คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยมีศาสตราจารย์นายแพทย์วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ เป็นประธาน มีหน้าที่พิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการชันสูตรพลิกศพ และยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณะอนุกรรมการฯ ได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒ ครั้ง (ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓) โดยเห็นควรให้มีการยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการชันสูตรพลิกศพ พ.ศ. ซึ่งมีประเด็นสำคัญ คือ

- การจัดการและการตรวจพิสูจน์เพื่อค้นพบสาเหตุการตายและพฤติการณ์การตาย
- ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรม และให้มีระบบการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของแต่ละฝ่ายอย่างเหมาะสม
- กำหนดให้มีเจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพเป็นเจ้าพนักงานผู้ทำหน้าที่ชันสูตรพลิกศพ โดยทำหน้าที่ออกรายงานการชันสูตรพลิกศพและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายให้อำนาจ เพื่อสนับสนุนให้เจ้าพนักงานฯ มีความเป็นอิสระและเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะ
- กำหนดให้มีคณะกรรมการการชันสูตรพลิกศพ เพื่อทำหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายและกำกับดูแลประสิทธิภาพและมาตรฐานในการบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพ

/ทั้งนี้ อยู่ระหว่าง...

ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึงขอรับฟังความคิดเห็นจากเวทีสาธารณะและจะได้นำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติพิจารณาต่อไป

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมรับทราบโดยประธานคณะกรรมการฯ ขอให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ไปจัดทำปฏิทินการทำงานในการยกร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของร่างกฎหมายฉบับนี้ต่อไป

เรื่องที่ ๒ การแปลงแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕ และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕
สู่การปฏิบัติ

คณะกรรมการฯ ได้นำเสนอแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕ และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕ ให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๓ และวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ฝ่ายเลขานุการฯ ตรวจสอบแล้วพบว่ามีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้รับจัดสรรงบประมาณที่ความสอดคล้องกับแผนดังกล่าวข้างต้น คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมป้องกันอาชญากรรมและการลดข้อพิพาท

มี ๕ แผนงาน/โครงการ ได้รับงบประมาณ ๖๑ ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมการประนีประนอมข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

มี ๔ แผนงาน/โครงการ ได้รับงบประมาณ ๖๓ ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและบทบาทภาคีการพัฒนาต่างๆ

มี ๔ แผนงาน/โครงการ ได้รับงบประมาณ ๒๒๖.๖๓๘๒ ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ประสานความร่วมมือและระบบงานยุติธรรม

มี ๖ แผนงาน/โครงการ ได้รับงบประมาณ ๒๐๔ ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการและส่งเสริมคุณธรรม

มี ๕ แผนงาน/โครงการ ได้รับงบประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๓.๑)

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมเห็นว่า การพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับประชาชนคือการทำให้กระบวนการยุติธรรมมีความรวดเร็ว ดังนั้นทิศทางการพัฒนาจึงควรเน้นในด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยสนับสนุนเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องความล่าช้าของกระบวนการยุติธรรม

- การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ควรจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติและการติดตามอย่างต่อเนื่อง

/-ที่ประชุมขอให้...

- ที่ประชุมขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำรายงานความคืบหน้าของคณะอนุกรรมการฯ มาให้ทราบอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้พิจารณาข้อเสนอแนะและให้การสนับสนุนต่อไป

๓.๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรม : การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เลขานุการฯ ได้รายงานร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ซึ่งอยู่ในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี การตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จนถึงการประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๓๖ ฉบับ ได้แก่

- ร่างกฎหมายที่อยู่ในขั้นตอนของกระทรวงยุติธรรม จำนวน ๓ ฉบับ
- ร่างกฎหมายที่อยู่ในขั้นตอนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จำนวน ๔ ฉบับ
- ร่างกฎหมายที่อยู่ในขั้นตอนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จำนวน ๔ ฉบับ
- ร่างกฎหมายที่อยู่ในขั้นตอนสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๙ ฉบับ
- กฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา จำนวน ๖ ฉบับ

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๓.๒)

๓.๓ การพัฒนาการกำหนดความผิด โทษและมาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย

เลขานุการฯ ได้นำเสนอแนวคิดในการพัฒนาโทษและมาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๕๙ ให้สอดคล้องกับความเสียหายและความรุนแรงของการกระทำความผิดในปัจจุบัน แม้ว่าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้พยายามปรับปรุงหรือเพิ่มเติมความผิดและโทษมาโดยลำดับแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เคยมีการศึกษาทบทวนในภาพรวม เช่น ฐานโทษ ความหนักเบาของการกำหนดโทษ หรือกำหนดทิศทางการมาตรฐานให้การลงโทษแต่อย่างใด

สำนักงานกิจการยุติธรรม ฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงมีแนวคิดที่จะศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีและค้นคว้าประมวลกฎหมายอาญาในประเทศต่างๆ ซึ่งในต่างประเทศมีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและคณะกรรมการพิจารณากำหนดโทษ (Law Reform Commission หรือ Sentencing Reform Commission) เพื่อทำหน้าที่ศึกษาวิจัยและนำเสนอคณะรัฐบาลในการกำหนดโทษให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงนำเสนอแนวคิดและวัตถุประสงค์ให้คณะกรรมการฯ ทราบ และได้รายงานผลความคืบหน้าให้คณะกรรมการฯ ทราบและพิจารณาต่อไป

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๓.๓)

๓.๔ การพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์

เลขานุการฯ รายงานที่ประชุมว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีดำริที่จะพัฒนาพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๗๙ ซึ่งบังคับใช้มามากกว่า ๗๔ ปี ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกติการะหว่างประเทศและแนวคิด หลักการด้านสิทธิมนุษยชน เนื่องจากระบบงานราชทัณฑ์มีผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศและความน่าเชื่อถือต่อกระบวนการยุติธรรมอันจะส่งผลดีต่อด้าน

การค้าและการลงทุนของประเทศในภาพรวม จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายใต้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ เพื่อให้ตัวกฎหมายมีความทันสมัย สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน และสนับสนุนเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ทั้งนี้กระทรวงยุติธรรมได้มอบหมายสำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับกรมราชทัณฑ์ไปดำเนินการศึกษาในรายละเอียด และจะรายงานความคืบหน้าให้คณะกรรมการฯ ทราบต่อไป

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๓.๔)

๓.๕ ความคืบหน้าร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ.

เลขานุการฯ รายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามมาตรา ๘๑ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดำเนินการเป็นอิสระ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ไปให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ คือ

- คณะรัฐมนตรีมีมติวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ เห็นว่าอำนาจหน้าที่บางประการของคณะกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมอาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จึงมอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานำเรื่องนี้กลับไปพิจารณา

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นให้รวมพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ และร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. เข้าเป็นร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งจะมีผลให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติชุดนี้ถูกยุบไป

- กระทรวงยุติธรรมมีความเห็นแย้งว่าไม่ควรรวมกฎหมายทั้งสองฉบับเข้าด้วยกัน เนื่องจากภารกิจของคณะกรรมการทั้ง ๒ ชุด แตกต่างกัน โดยคณะกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมจะเน้นการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมในภาพใหญ่ของประเทศ ส่วนคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติจะเน้นการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานตามปกติ (Routine Work) เป็นเวทีในการสะท้อนปัญหาและประสานความร่วมมือกันของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

- คณะกรรมการประสานงานด้านนิติบัญญัติ (วิปรัฐบาล) มีข้อสังเกตเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ภารกิจของคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ว่าควรจะมีสถานภาพแบบถาวรหรือชั่วคราว หรือมีกำหนดเวลาสุบเล็ก จากนั้นได้ส่งเรื่องกลับมาให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

- คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๓ มอบให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย) รับข้อสังเกตดังกล่าวไปพิจารณาแล้วแจ้งให้คณะกรรมการประสานงานด้านนิติบัญญัติ (วิปรัฐบาล) ทราบต่อไป

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๓.๕)

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้อภิปรายกันอย่างกว้างขวางถึงผลดีและผลเสียของการพัฒนากระบวนการยุติธรรมโดยผ่านทางคณะกรรมการในระดับชาติตามโครงสร้างเดิมที่มีอยู่ คือคณะกรรมการคณะนี้ ซึ่งเป็นกลไกของฝ่ายบริหารมีจุดยึดโยงเชื่อมต่อกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญและมีการดำเนินงานเป็นอิสระ โดยมีข้อสังเกตคือ

- การจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญมีแนวคิดสำคัญคือ ต้องมีความเป็นอิสระ ซึ่งเดิมได้กำหนดให้มีโครงสร้างไม่ใหญ่มากและมีอายุไม่ถาวร ทั้งนี้ คณะกรรมการดังกล่าวจะทำหน้าที่ศึกษาถึงปัญหาด้านกระบวนการยุติธรรมโดยมองปัญหาจากภายนอกเข้าสู่ภายใน (Outside in) และเสนอแนะวิธีแก้ไขต่อรัฐบาล คล้ายกับคณะกรรมการเฉพาะกิจที่รัฐบาลแต่งตั้งในปัจจุบัน
- การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ซึ่งเป็นคณะกรรมการนโยบายในฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่เชื่อมโยงหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็น ศาล อัยการ ตำรวจ กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานอื่นๆ โดยไม่กระทบอำนาจอิสระของศาลและหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ
- การพัฒนากระบวนการยุติธรรม ควรจะดำเนินการโดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่รับผิดชอบเพราะจะทำให้สามารถมองเห็นปัญหา ข้อจำกัดได้ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมทั้งรับนโยบายตรงจากรัฐบาลเพื่อให้มีทิศทางสอดคล้องกัน
- ในส่วนของคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นควรรวบรวมพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. เข้าด้วยกัน เพราะเห็นว่าเป็นมิติด้านกระบวนการยุติธรรมเหมือนกัน
- เนื่องจากเรื่องนี้ยังไม่ได้ข้อยุติจึงมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปทำการศึกษาผลดี ผลเสีย รวมทั้งทิศทางที่เหมาะสมแล้วนำเสนอให้คณะกรรมการฯ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ การผลักดันยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมในสังคมไทย

เลขานุการฯ รายงานที่ประชุมว่า จากการศึกษาสภาพปัญหาของกระบวนการยุติธรรมที่ยังเป็นอุปสรรคและยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้นั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการทำงานที่เป็นเชิงรับมากกว่าเชิงรุก เน้นตามแก้ไขปัญหามากกว่าการป้องกัน จึงได้นำเสนอแนวคิดในการดำเนินการในเรื่องการป้องกันอาชญากรรมในเขตชุมชนเมืองที่เป็นการดำเนินการในลักษณะเชิงรุกให้ประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วม โดยการกระตุ้นให้สังคมตื่นตัวในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของตน อาทิ การปรับปรุงสภาพแวดล้อม รวมถึงการระดมทรัพยากรที่มีอยู่เข้ามาสนับสนุนโดยไม่ต้องรอหน่วยงานของรัฐให้เป็นผู้ดำเนินการแต่เพียงฝ่ายเดียว

/เรื่องนี้เป็นกร...

เรื่องนี้เป็นกรดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๕ ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ โดยแผนดังกล่าวเน้นในเรื่อง การป้องกันอาชญากรรม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ รวมทั้งความร่วมมือในการพัฒนาประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยโครงการนี้จะเป็นการเสริมช่องว่างระหว่างสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติและกรุงเทพมหานครในการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมในพื้นที่ เพราะแต่ละพื้นที่มี ลักษณะอาชญากรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นฝ่ายเลขานุการฯ จึงได้เสนอ (ร่าง)โครงการป้องกันและควบคุม อาชญากรรมในเขตเมืองด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยกำหนดชุมชนเป้าหมายนำร่อง ๕๐ แห่ง ในเขต พื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีกิจกรรมคือการไปสำรวจสภาพแวดล้อมร่วมกับตำรวจ การสนับสนุนงานของ สน.ยุติธรรมและอาสาสมัครยุติธรรมตามแนวคิดของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม การสนับสนุนชุมชน ในการระดมความคิดเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการป้องกันภายในชุมชน โดยจะเสนอขอรับการสนับสนุน งบกลางรายการสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินจำเป็นมาเป็นงบดำเนินการ

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๔.๑)

มติที่ประชุม

ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการโดยได้มีการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ คือ

- ควรเน้นในเรื่องการส่งเสริมการป้องกันอาชญากรรมและลดการเกิดข้อพิพาทจาก การศึกษาพบว่า สาเหตุอาชญากรรมมาจาก ปัจจัย 3 ประการคือ ยาเสพติด การพนัน และการเสพยาของ มินเมา การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจึงควรต้องสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่
- การป้องกันอาชญากรรมในชุมชนเป็นเรื่องที่ดี แต่ปัจจุบันนี้หน่วยงานทั้งฝ่าย ปกครอง และตำรวจได้มีการจัดตั้งอาสาสมัครชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ มากมายอยู่แล้ว แต่ยังไม่ได้มีการ ปฏิบัติอย่างจริงจัง กระทรวงยุติธรรมจึงควรเป็นแกนกลางในการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามา ดำเนินการในเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- การดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ อาจไม่ทันการเนื่องจากใกล้จะหมด ปีงบประมาณแล้ว งบกลางที่รัฐบาลสำรองไว้อาจไม่เพียงพอสำหรับโครงการนี้จึงขอให้ไปพิจารณาเรื่อง ระยะเวลาการดำเนินการอีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งการพิจารณาให้ใช้งบปกติของส่วนราชการ โดยให้กระทรวง ยุติธรรมเป็นแกนกลางในการประสานงาน

๔.๒ การจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ขอถอนวาระ

๔.๓ ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ.

เลขานุการฯ รายงานว่ารองนายกรัฐมนตรีสุเทพ เทือกสุบรรณ สั่งและปฏิบัติ ราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้ส่งเรื่องร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านนิติ วิทยาศาสตร์ พ.ศ. ที่กระทรวงยุติธรรมเสนอและความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมาให้ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติไปพิจารณาให้ได้ข้อยุติก่อนแล้วนำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อโต้แย้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน หลายประเด็น

/ความเป็นมา...

ความเป็นมาของการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการดำเนินงานมาตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่ยังไม่สามารถผลักดันให้เป็นกฎหมายได้เนื่องจากมีอุปสรรคทางด้านกลไกของสภาในหัวระหว่าง พ.ศ.๒๕๔๙ จนถึงปัจจุบัน ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอีกครั้ง และคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีคณะที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่ามิขัดแย้งจากหน่วยงานอื่นในหลายประเด็น จึงมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงยุติธรรมและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาปรับปรุง ซึ่งต่อมาได้มีการพิจารณาปรับปรุงร่างในหลายส่วน และเปลี่ยนชื่อเป็นร่างพระราชบัญญัติพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. และเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อผลักดันให้เป็นกฎหมายต่อไป

โดยที่ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการหลายหน่วยงาน ฝ่ายเลขานุการฯ จึงได้เสนอให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของส่วนราชการที่มีต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๔.๓)

มติการประชุม เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันและให้รายงานผลความคืบหน้าต่อคณะกรรมการฯ โดยให้เพิ่มเติมคณะอนุกรรมการในร่างฯ คำสั่งที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอดังนี้

- รองปลัดกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย
- ผู้แทนสำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ผู้แทนสหภาพนายความ
- ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

- การปรับปรุงองค์คณะและองค์ประกอบคณะอนุกรรมการ

เลขานุการฯ ได้รายงานว่าเนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลที่เข้าเป็นอนุกรรมการหลายคณะ จึงมีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการที่เคยตั้งไว้จำนวน ๘ คณะ ให้เหลือเพียง ๖ คณะเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและมีความคล่องตัว คือ

๑) คณะอนุกรรมการจัดทำ ประสาน ติดตามและบริหารจัดการแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๒) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

๓) คณะอนุกรรมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายและระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

๔) คณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรกระบวนการยุติธรรม

/๕) คณะอนุกรรมการประสาน...

- ๕) คณะอนุกรรมการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ
 ๖) คณะอนุกรรมการนโยบายและประสานงานกระบวนการยุติธรรมจังหวัด

ชายแดนภาคใต้

มติที่ประชุม

เห็นชอบและขอให้รับข้อสังเกตจากที่ประชุมไปปรับปรุงแก้ไขคือ

- คณะอนุกรรมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายและระบบงานในกระบวนการยุติธรรม เพิ่มผู้แทนสหภาพความ
- คณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรกระบวนการยุติธรรม ขอให้ชื้อตำแหน่งแทนชื่อบุคคล ยกเว้นผู้เชี่ยวชาญและให้เพิ่มผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง และเปลี่ยนผู้บัญชาการกองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ตัดผู้แทนสำนักงบประมาณออกจากคณะอนุกรรมการทุกคณะ
- คณะอนุกรรมการนโยบายและประสานงานกระบวนการยุติธรรมจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ เพิ่มผู้แทนกรมการปกครอง

- ขอให้เพิ่มคณะอนุกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมทางเลือกขึ้นมาอีกคณะหนึ่ง
- ให้ฝ่ายเลขานุการนำเสนอรายชื่อที่ปรับปรุงแล้วให้ประธานกรรมการพิจารณา

ต่อไป

เลิกประชุม

เวลา ๑๑.๐๐ น.

(นางสาวดวงหทัย แนวนพนิช)

ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการการยุติธรรมแห่งชาติ

ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายวิทยา สุริยะวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม